

برنامه مراقبت و درمان بیماریهای واگیر

گروه هدف: مراقب سلامت-پزشک-ماما-پرستار

ساعت آموزش: ۱/۵ ساعت

واحد تهیه کننده: پیشگیری و مبارزه با بیماریهای واگیر

تاریخ تهیه: خرداد ماه ۱۳۹۷

تعریف مراقبت (Surveillance): مراقبت عبارت

است از گردآوری، تجزیه و تحلیل، تفسیر و انتشار به هنگام، مستمر و منظم داده های مربوط به سلامتی و استفاده از اطلاعات حاصل از آن برای مداخله های لازم در نظام سلامت یک جامعه. این مداخلات می تواند به منظور نیازسنجی، برنامه ریزی، اجرا و یا ارزشیابی برنامه های سلامتی باشد

معاونت بهداشت

موارد استفاده نظام مراقبت :

۱- ارزیابی وضعیت

۲- شناسایی مشکلات

۳- تعیین اولویتها

۴- پایش و ارزشیابی برنامه ها

۵- ایجاد زمینه برای انجام تحقیق

مراقبت می تواند معطوف به یک بیماری واگیر و غیر واگیر مثل سل، مالاریا، سرطان مری، عوامل خطر مهم همچون مصرف سیگار، رفتارهای پرخطر جنسی و عوامل مربوط به ناقلین مانند وفور حشرات و جوندگان ناقل بیماری ها باشد. تغییرات جوی مانند افزایش بارندگی، خشکسالی، بلایای طبیعی،

جنگ

اهداف نظام مراقبت

پایش روند هرگونه رویداد مرتبط با سلامت
شناسایی اپیدمی ها
شناسایی گروه‌های در معرض خطر
تعیین اهداف برنامه مداخله ای
ارزیابی پیشرفت برنامه های مداخله ای

منابع گردآوری داده ها برای مراقبت چه مکانهایی هستند

منابع گردآوری داده های مراقبت، متنوع هستند ولی عمده آنها از مراکز ارائه خدمات درمانی دولتی و خصوصی همچون مراکز بهداشتی درمانی، بیمارستان ها، مطب ها، آزمایشگاه ها و ... می باشد. توجه به این نکته الزامی است که بیشتر این داده ها هنگام ارائه خدمات و توسط همان کسانی که خدمات را ارائه می دهند تولید می شوند. در این جایگاه ها طیف وسیعی از کارکنان با تحصیلات متفاوت از بهورز تا پزشکان دارای تخصص و فوق تخصص ارائه خدمت می نمایند

ویژگیهای نظام مراقبت

نظام مراقبت باید ساده بود باشد و نیازی به آموزش اضافی برای گزارش دهی نداشته باشد.

تعاریف ساده ای برای گزارش بیماری ها وجود داشته باشد تا همه کارکنان نظام سلامتی توانائی تشخیص را داشته باشند.

داده ها به ساده ترین روش ممکن و در حد لازم گردآوری و گزارش شود.

کارکنان آموزش دیده و برنامه اجرایی مناسب برای سطوح بالاتر به منظور تجزیه و تحلیل، تفسیر و انتشار به هنگام و منظم داده ها وجود داشته باشد.

نظام سلامت پاسخگو و متعهد به حمایت از نظام مراقبت از بیماری ها باشد.

برنامه ها قابل اجرا و کم هزینه باشد.

معاونت بهداشت

بیماریهای مشمول گزارش فوری

- ۱- وبا ۲- فلج شل حاد ۳- طاعون ۴- تب راجعه ۵- تب زرد ۶- سرخک و سرخجه، CRS ۷- کزاز نوزادان ۸- مننژیت ۹- تیفوس ۱۰- دیفتری ۱۱- حیوان گزیدگی ۱۲- تب های خونریزی دهنده ۱۳- سیاه سرفه ۱۴- هاری ۱۵- عوارض ایمن سازی و ۱۶- انفلوآنزای پرندگان و ۱۷- طغیان بیماریهای واگیر

بیماریهای مشمول گزارش ماهیانه (کتبی)

۱- ایدز ۲- سل ۳- مالاریا ۴- سیاه زخم ۵- کال آزار ۶- تیفوئید ۷- کزاز
بالغین ۸- جذام ۹- اوریون ۱۰- سالک ۱۱- بروسلوز ۱۲- توکسوپلاسموز
۱۳- هپاتیت ویرال ۱۴- سوزاک و سیفلیس ۱۵- آمیبیاز ۱۶- کیست
هیداتید ۱۹- اسهال خونی عفونی

معاونت بهداشت

تعریف مورد

تعریف مورد، یک قدم اساسی در هر سیستم مراقبت می باشد و لازم است ساده و در عین حال از حساسیت و ویژگی مناسب برخوردار باشد. در هر بیماری انجام آزمون های تشخیص دقیق از اهمیت زیادی برخوردار است و در اغلب موارد جهت شناسائی موارد از نشانه های بالینی و معیارهای آزمایشگاهی همزمان استفاده می گردد. ضمناً بیان تعاریف روشن به عنوان موارد در بیماری های با دوره های ابتلاء طولانی، یا سیر مزمن بسیار سخت می باشد.

معاونت بهداشت

مورد در سیستم مراقبت شامل یکی از مراحل زیر خواهد بود

1- تعریف عامیانه یا فرضی (Lay case)

یک تعریف غیر بالینی عمدتاً برای تعیین علایم استفاده می گردد.

2- تعریف مورد مشکوک یا بالینی (suspected case)

براساستشخیص بالینی توسط کارشناسان و بدون انجام آزمایشهای بالینی صورت می گیرد.

3- تعریف مورد محتمل (probable case)

براساستشخیص بالینی و آزمون های آزمایشگاهی غیر اختصاصی، انجام ولی تایید نمی شود.

4- تعریف قطعی (confirmed case)

بر اساس تشخیص بالینی و تایید آزمایشگاهی صورت می گیرد.